

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriö
Energiavirasto

Tulossopimus
23.11.2022

Dnro VN/15714/2022
Dnro Energiavirasto 1409/020002/2022

1/12

ENERGIAVIRASTON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2023–2026

Tässä tulossopimuksessa Energiaviraston tavoitteet asetetaan sitovasti vuodelle 2023 ja alustavina vuosille 2024–2026. Tulossopimus on laadittu päivittämällä 26.11.2021 solmittu Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön välinen tulostavoiteasiakirja vuosille 2022–2025. Päivittämisessä on otettu huomioon työ- ja elinkeinoministeriön Energiavirastosta vuonna 2021 teettämä ulkopuolinen arviointi, toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä työ- ja elinkeinoministeriön tulossuunnitteluohje 7.6.2022 ja ohjeessa mainitut lähdeaineistot.

1. Johdon katsaus

Energiaviraston vuosi 2022 on kokonaisuudessaan ollut sangen onnistunut, ja virasto on pääosin saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset energian ja raaka-aineiden saatavuuteen nostivat energian toimitusvarmuuden turvaamisen myös Energiaviraston tehtävissä entistä keskeisempään rooliin ja tämä näkyi monella tapaa viraston toiminnassa. Energiaviraston strategia uudistettiin vuoden 2022 aikana henkilöstöä ja keskeisiä sidosryhmiä osallistaen. Uuden strategian toimeenpano aloitetaan vuonna 2023 ja tämä tulee näkymään viraston tehtävien toimeenpanossa osin uusina painotuksina.

Päästökaupassa viraston tehtävät ovat painottuneet neljännen päästökauppakauden toimeenpanoon. Virasto on myös aktiivisesti osallistunut päästökauppadirektiivin uudistamiseen liittyvään työhön tarjoamalla asiantuntija-apua viraston vastuualueelle kuuluvissa kysymyksissä. Päästöoikeuden hinnan nousun myötä kiinnostus päästökauppaa kohtaan on näkynyt lisääntyneinä yhteydenottoina niin päästökaupan piiriin kuuluvilta yrityksiltä kuin päästökaupan ulkopuolisilta tahoilta.

Uusiutuvien energialähteiden käyttö on lisääntynyt merkittävästi niin sähkön kuin muunkin energian tuotannossa ja käytössä. Esimerkiksi tuulivoimaloiden kapasiteetti ylittää vuoden 2023 alkuun mennessä 5 000 MW. Yleisen edistämistoiminnan lisäksi virastossa on vuonna 2022 valmisteltu ja aloitettu toimeenpanoa RED II -direktiivin pohjalta sekä valmistauduttu RED III -direktiivissä sekä RePower EU -ehdotuksessa esitettyihin uudistuksiin. Lisäksi virastossa on toimeenpantu liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien tarjouskilpailuja EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksen turvin. Kansallisesta energiapolitiikasta johdettuna tänä vuonna on valmisteltu energiantensiivisen teollisuuden sähköistämistukijärjestelmää, jonka ensimmäinen maksatuskierros toteutetaan poikkeuksellisen kiireellisessä aikataulussa.

Energiatehokkuuden vastuualueella on keskitytty vaikutusten arviointiin, energiatehokkuussopimuksiin, energiakatselmuksiin, viestintään ja alueelliseen energianeuvontaan

sekä ekosuunnitteluun ja energiamerkintään liittyvien perustehtävien hoitamiseen. Prioriteettina jatkettiin vuonna 2021 käynnistyneen energiatehokkuusdirektiivin revisio-versioiden analysointia ja tausta-aineiston tuottamista. Ekosuunnitteludirektiivin muuttamiseen liittyen kommentoitiin Suomen kantoja ja informoitiin yrityksiä. Virasto järjesti keväällä ripeästi alkurahoitusta työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toteutettavaan valtakunnalliseen kuluttajien energiansäästökampanjaan. Syksyllä virasto lisäsi rahoitusta, jotta alueelliset energianeuvojat ja Motiva kykenisivät vastaamaan rajusti kasvaneeseen kuluttajien ja yritysten sekä julkisten toimijoiden tiedontarpeeseen.

Sähkö- ja kaasumarkkinoilla Suomessa ja muualla Euroopassa syksyllä 2021 alkanut hintojen nousu on kiihtynyt erityisesti kesän jälkeen etenkin kaasun saatavuudessa olevien häiriöiden ja epävarmuuksien takia. Myös huolet sähkötehon riittävydestä kulutushuipuissa ovat nousseet esille. Energiaviraston toiminnassa tilanne on näkynyt voimakkaasti lisääntyneinä yhteydenottoina kansalaisilta ja medialta. Tarve luotettavalle tiedolle energiamarkkinoiden toiminnasta ja energian hinnoista on kasvanut. Virasto on yhdessä ministeriön ja keskeisten toimijoiden kanssa tiiviisti seurannut tilannekuvan kehittymistä ja suunnitellut tarvittavia toimenpiteitä.

Sähköverkkoyhtiöiden hinnoittelun kohtuullisuutta koskevia valvontamenetelmiä muutettiin kesken valvontajakson lainsäädännön muutosten seurauksena ja muutokset tulivat voimaan vuoden 2022 alusta. Sähkön siirtohintojen nousu on taittunut vuoden 2022 aikana, mutta nousevat korot tulevat vaikuttamaan tuottoprosenttia nostaen. Muutoksista valitettiin markkinaoikeuteen yhtiöiden toimesta, joten ne eivät ole vielä lainvoimaisia ja asian käsittely jatkuu vuodelle 2023. Kaasun siirtoverkkotoiminta eriytettiin omistuksellisesti omaan yhtiöön markkinoiden avautuessa 2020 ja sen seurauksena virasto esitti seuraamusmaksua markkinaoikeudelle Gasum Oy:n eriyttämismenettelyistä, joilla siirrettiin satoja miljoonia verkkotoiminnan varoja muille liiketoiminoille. Markkinaoikeus kumosi 7.11.2022 antamallaan ratkaisulla Energiaviraston Gasum Oy:lle antamat päätökset ja hylkäsi viraston markkinaoikeudelle tekemän seuraamusmaksuesityksen. Energiavirasto valittaa asiasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Alkuvuonna virastossa saatiin valmiiksi suuritöinen asiantkäsittelyjärjestelmän migraatio ja otettiin käyttöön valtionhallinnon yhteinen Vahva-järjestelmä. Samaan aikaan saatiin pääosin päätökseen Energiaviraston arkkitehtuuri- ja järjestelmäkehitysmallin käyttöönotto kaikissa järjestelmissä. Järjestelmäkehitys on jatkunut 14 eri projektissa. Virasto laati myös ensimmäistä kertaa vastuullisuusraportin, joka on saanut kiitosta valtionhallinnon sisällä.

2. Toimintaympäristön kuvaus

Ilmasto- ja energiapolitiikkaa ohjaavat erityisesti EU:n vuoteen 2030 ulottuvat tavoitteet ja Suomen kansallinen hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035 sekä Venäjän hyökkäyssodan johdosta aloitettu nopea siirtymä pois venäläisestä fossiilisesta energiasta. Näiden tavoitteiden toimeenpanoa Suomessa konkretisoivat erityisesti kansalliset vuonna 2022 päivitettyt energia- ja ilmastostrategia sekä keskipitkän aikavälin ilmasto- ja energiapolitiikan suunnitelma. Ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteena on turvata energian toimitusvarmuus, kilpailukykyinen hinta ja ympäristöllinen kestävyys. Energiaviraston rooli näiden tavoitteiden toteutumisessa Suomessa on keskeinen, koska sen tehtävänä on toimeenpanna suomalaista ja eurooppalaista ilmasto- ja energiapolitiikkaa lakisäateisten tehtäviensä ja toimivaltansa puitteissa.

EU:n päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi nykyistä päästökauppajärjestelmää ollaan uudistamassa. Lisäksi meriliikenne sisällytetään nykyiseen päästökauppaan, ja polttoainejakelijoihin kohdistuva uusi tieliikenteen ja rakennusten päästökauppa otetaan käyttöön. Muutokset tulevat edellyttämään kansallisen lainsäädännön päivytystä.

Uusiutuvien energialähteiden käyttö lisääntyy myös tulevina vuosina, koska niillä voidaan parhaiten korvata fossiilisten polttoaineiden tuontia ja käyttöä, vähentää energian käytön päästöjä sekä huolehtia samalla kotimaisen energian riittävydestä. Viraston

tehtävät ovat laajentuneet EU-sääntelyn myötä uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön lisäksi biokaasuun ja lämpötuotteisiin. Energian tuottajien lisäksi viraston edistämisen- ja valvontatoimien kohteena ovat jatkossa myös energian käyttäjät. EU-tasolla uusiutuvan energian käyttöä velvoittavat indikaatiiviset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman mukaisesti ja joista raportoidaan EU:n hallintomalliasetuksen mukaisesti. RED III -direktiivi ja RePower EU -ehdotukset ovat vielä neuvotteluvaiheessa, mutta luultavasti ne johtavat lisääntyviin uusiutuvan energian käytön tavoitteisiin ja yksityiskohtaisempaan sääntelyyn. Suomen kannalta keskeisiä kysymyksiä ovat metsäperäisen energian status ja metsäbiomassojen kestävyys osoittaminen.

Energiatehokkuusdirektiivin uudistaminen ja vuodelle 2030 tulevat käytännössä sitovat energiansäästöavoitteet sekä energiankulutuksen vähentämistavoitteet ovat nousemassa hyvin korkeiksi. Käytännössä niiden saavuttaminen tiedossa olevin energiatehokkuustoimin on mahdotonta ja niiden tavoittelemisenkin tulee olemaan kallista ja taloudellisesti tarkasteltuna kannattamatonta. Vuosille 2023 ja 2024 on odotettavissa mittava lainsäädäntötyö uusien EU-velvoitteiden toimeenpanemiseksi. Neuvottelut uudesta jaksoa 2026–35 koskevasta laajasta energiatehokkuussopimusten järjestelmästä on käynnistettävä alkusyksystä 2023 ja vaativat lähivuosina paljon viraston resursseja. Ekosuunnitteludirektiivin muuttuminen komission asetukseksi ja sen soveltamisalan laajeneminen uusille sektoreille osuu myös samoille vuosille.

Sähkö- ja kaasumarkkinoilla epävarmuuden ja viime vuosia korkeamman hintatason odotetaan jatkuvan vielä lähivuosina. Erityisesti talvien 2022–23 ja 2023–24 odotetaan olevan haastava hintojen ja myös toimitusvarmuuden kannalta. Tulevana talvena etenkin Olkiluodon 3 yksikön ja Inkooseen tulevan LNG-terminaalin käyttöönotto aikataulussa ovat Suomen kannalta tärkeitä. Lisääntyvä tuulivoimakapasiteetti ja 2025 valmistuva uusi siirtoyhteys Pohjois-Ruotsiin parantavat tilannetta. Hintojen volatiliiteetti pysyy kuitenkin korkeana, mikä lisää tarvetta mm. energian varastoinnin ja kulutusjoustojen kehittämiseksi. Viraston keinot varmistaa luotettavien ja tehokkaiden markkinoiden toiminta sekä edistää toimitusvarmuutta tapahtuvat valvomalla ja kehittämällä sähkön ja maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinoita. Lisäksi tarve analysoidun tiedon tarjoamiselle energiamarkkinoista pysyy korkeana.

Sähkö- ja maakaasuverkkojen hinnoittelun kohtuullisuutta arvioivien valvontamenetelmien valmistelu vuonna 2024 alkavalle valvontajaksolle on käynnissä. Energiaviraston perustaman sidosryhmäneuvottelukunnan työ on myös edennyt aikataulun mukaan ja virasto on saanut arvokasta palautetta sekä kehittämissideoita neuvottelukunnalta. Ensimmäiset suuntaviivat valvontamenetelmistä on tarkoitus julkaista alkuvuoden 2023 aikana. Sähkön siirron toimitusvarmuus ja hinnoittelun kohtuullisuus korostuvat entistään yhteiskunnan sähköistymisen edistyessä.

Energiaviraston digitalisaation ominaispiirre on viraston kokoon nähden lukuisat yhtäaikaisten ja aikataulukriittisten järjestelmäprojektien. Digitalisaation keskeinen tavoite on ollut luoda virastoon sellaista kyvykkyyttä, jolla tilanne on ollut hallittavissa. Keinoina ovat Energiaviraston arkkitehtuuri- ja järjestelmäkehitysmalli EFAD ja tukeutuminen julkisiin pilvipalveluihin.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma

Energiavirasto toteuttaa niitä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä, jotka koskevat viraston tehtäviä. Näitä kestävä kasvun ohjelman (ns. RRF-väline) mukaisia tehtäviä ovat liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien latausinfraan koskevien tukien kilpailutukset. Virasto varautuu vastaamaan myös latausinfraan kilpailutusta koskeviin kestävä kasvun ohjelman mukaisiin raportointeihin. Energiavirasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja

kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen "Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022)", vaatimukset huomioiden.

3. Tulostavoitteet

	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Toiminnallinen tuloksellisuus eli vaikuttavuus ja taloudellisuus						
<i>Tavoite 1 (TAE):</i> Ilmastotavoitteiden edistämisen taloudellisuus						
<i>Mittari:</i> Päästökaupan hallinnoinnin toimintakustannukset päästökaupan piiriin kuuluvaa laitosta kohden (euroa/laitos)	3 790	<4 500	<4 000	<4 000	<4 000	<4 000
<i>Mittari:</i> Uusiutuvan energian tuotantotukien hallinnointikustannukset järjestelmässä mukana olevilla laitoksilla tuotettua sähköä kohden (euroa/MWh)	0,22	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30	<0,30
<i>Tavoite 2 (TAE):</i> Energiamarkkinoiden valvonnan taloudellisuus						
<i>Mittari:</i> Sähkö- ja maakaasuvalvonnan toimintakulut per sähkön ja maakaasun kulutus (c/kWh)	0,0042	<0,0050	<0,0050	<0,0050	<0,0050	<0,0050
Digitaalisuuden edistäminen						
<i>Tavoite 3 (TAE):</i> Uuden teknologian mahdollistamien ratkaisujen sekä päätöksenteon tukena tarvittavan tiedon hyödyntäminen eli viraston asianhallintaprosessien digitalisointi ja viraston lupaprosessien sujuvoittaminen						
<i>Mittari:</i> Sähköisesti tuotettujen kirjaustapahtumien osuus kaikista kirjaustapahtumista (%)	65	>70	>70	>66	>67	>68
<i>Mittari:</i> Verkkolupien käsittely-aika (pv)	79	<50	<50	<50	<50	<50
<i>Mittari:</i> Hankelupien käsittely-aika (pv)	29	<40	<40	<40	<40	<40
<i>Mittari:</i> Päästölupien käsittely-aika (pv)	80	<50	<50	<50	<50	<50
<i>Mittari:</i> Energiaviraston digivalmiuden kasvu, digikypsyyssindeksi	3,27	>3,1	>3,2	>3,2	>3,2	>3,2
Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi						
<i>Tavoite 4:</i> Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin parantaminen						
<i>Mittari:</i> VMBaron innovointikyvykkyyssindeksi, asteikko 1-5	3,89	-	>3,9	>4,0	>4,0	>4,0

	2021 Toteuma	2022 Tavoite	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
<i>Mittari: VM-Baron kokonaistyytyväisyysindeksi, asteikko 1-5</i>	3,9	>3,9	>3,9	>4,0	>4,0	>4,0

	TP 2021	TA 2022	TAE 2023	KEHYS 2024	KEHYS 2025	KEHYS 2026
Viraston talous						
<i>Tavoite 5: Henkilötyövuodet</i>						
<i>Mittari: Henkilötyövuosien kehitys, htv</i>	91,7	100	100	ks. ¹		
<i>Tavoite 6: Viraston toimintamenojen määrärahat</i>						
<i>Mittari: Momentille 32.01.09. myönnetty nettomääräraha, tuhatta euroa</i>	7 976	8 486	9 117	8 802	8 902	8 902

4. Toimeenpanosuunnitelma

Tulostavoitteiden saavuttamista tukevat erityisesti seuraavat virastossa toteutettavat hankkeet tai jatkuvan kehittämisen toimenpiteet:

- Uudistetun strategian toimeenpano.

Painopisteenä viraston uudistetun strategian toimeenpanossa on viraston viestinnän kehittäminen sekä viraston osaamisen kokonaisvaltaisempi ja laveampi hyödyntäminen osana kaikkia viraston tehtäviä.

- Johtamisen kehittäminen.

Painopisteenä viraston johtamisen kehittämisessä on etä- ja lähityön joustavan yhdistämisen edellyttämä osaaminen sekä valtion tavoitteiden mukaisesti tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja työelämän monimuotoisuuden edistäminen.

- Henkilöstön osaamisen kehittäminen.

Painopisteenä viraston henkilöstön osaamisen kehittämisessä on viraston tehtävien edellyttämien keskeisten kyvykkyyksien määrittäminen sekä koko henkilöstön koulutussuunnitelman laatiminen JTS:n näiden pohjalta.

- Digitalisaation kehittäminen.

Painopisteenä viraston palveluiden digitalisaation kehittämisessä on varmistaa, että palveluja kehitettäessä tai kun uusia palveluita otetaan käyttöön, digitalisaation tarjoamia etuja on hyödynnetty asiakkaiden palvelun kannalta optimaalisesti.

---

¹ Henkilömäärät vuosille 2024-2026 tarkentuvat tulevien JTS prosessien aikana. EU:n 55-valmiuspaketin, mukaan lukien päästökaupan laajentuminen, vaikutus Energiaviraston henkilötärpeisiin tulee olemaan merkittävä.

Riskienhallinta

Energiavirasto on vuoden 2022 aikana uudistanut riskienhallinnan sekä sisäisen valvonnan ja tarkastuksen toimintatavat, jotka otetaan käyttöön vuoden 2023 alussa. Riskienhallinnassa virasto käyttää soveltuvien osin ISO 31 000 riskienhallinnan standardin mukaisia menetelmiä, joita täydentää kolmen puolustuslinjan -malli. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat viraston substanssiryhmät (ml. esihenkilöt), toisen viraston ylijohtaja ja hallinto sekä kolmannen ulkopuolisena palveluna ostettava tarkastuspalvelu.

Virastossa riskienhallinta on osa vuotuista strategista suunnittelua ja tulossuunnittelua sekä tavoitteiden asettamista ja niiden toimeenpanoa. Johtoryhmä arvioi sen tilaa ja kehittämistarpeita vuosittain.

Riskienhallinnan arvioinnin perusteella voidaan todeta, että tällä hetkellä viraston toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta kaikkein kriittisintä on riittävien resurssien saaminen viraston eri tehtävien toimeenpanoon. Mikäli viraston määrärahat eivät ole riittävät asianmukaisen henkilömäärän palkkaamiseen ja tietojärjestelmäinvestointien toteuttamiseen, on riskinä viraston perustehtävien toimeenpanon vaarantuminen ja toimintatapojen kehittämisen pysähtyminen. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa viraston resurssinnista ja viraston johto resurssien suuntaamisesta viraston sisällä.

Energiavirasto ottaa EU:n Venäjä-pakotteet huomioon sekä omissa hankinnoissaan että jakaessaan tehtäviensä mukaisesti valtiontukea tai siihen verrattavia etuuksia yrityksille.

Hankintojen osalta Energiavirasto edellyttää tarjouspyynnöissä toimittajalta vakuutusta siitä, ettei toimittaja ja toimittajan mahdolliset alihankkijat ole pakotteiden piirissä. Lisäksi hankintasopimuksia solmittaessa toimittajien tulee allekirjoittaa erillinen vakuutus pakotteisiin liittyen. Energiavirasto on huomioinut valtiovarainministeriön ohjeistuksen pakotteiden huomioimisesta hankinnoissa ja sopimuksissa.

Energiaviraston maksamia valtiontukia koskien virasto käyttää ulkopuolisten palveluntarjoajien pakoteseurantalistoja sen varmistamiseksi, ettei tuensaaaja ole pakotteiden piirissä.

5. Voimassaolo, päivitys ja seuranta

Voimassaolo

Tulossopimuksessa Energiaviraston tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle 2023–2026. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle 2023 ja kolmen seuraavan vuoden 2024–2026 tavoitteet asetetaan alustavina.

Päivitys

Tulossopimus päivitetään Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyönä vuosittain. Tämä tulossopimus on päivitetty 26.11.2021 solmitun Energiaviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön välisen vuosia 2022–2025 koskevan tulostavoiteasiakirjan pohjalta. Päivityksessä on otettu huomioon muun muassa toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, valtion talousarvioesitys 2023 ja julkisen talouden suunnitelma 2023–2026 sekä työ- ja elinkeinoministeriön strategiakartta vuosille 2019–2023 ja TEM-konsernin digitulostavoitteet vuosille 2022–2025.

Seuranta

Energiavirasto raportoi tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi Energiaviraston tulossopimuksen toteutumista antamassaan tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Ta-

voitteiden toteumia käydään läpi loppuvuoden tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteumista tehdään kaksi kertaa vuodessa, tilinpäätöstietojen osalta viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä, jonka jälkeen ne käydään läpi tulosohjaajan kanssa ennen uuden tulossopimuksen laatimista. Tulossopimus ja tilinpäätöstiedot raportoidaan Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti.

Lisäksi tulossopimuksen toteutumista seurataan tulosohjausyhteyshenkilöiden tapaamisissa vähintään neljännesvuosittain sekä jatkuvalla seurannalla ja tarvittaessa täydentävillä tietopyynnöillä.

6. Allekirjoitukset

Helsingissä 23.11.2022

Riku Huttunen
Ylijohtaja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Simo Nurmi
Ylijohtaja
Energiavirasto

Markku Kinnunen
Neuvotteleva virkamies
Työ- ja elinkeinoministeriö

Heikki Mannermaa
Talouspäälikkö
Energiavirasto

- Liite 1. Energiaviraston toimeenpanosuunnitelma vuosille 2023–2026
- Liite 2. Energiaviraston riskienarviointi pohjautuen toimeenpanosuunnitelmaan vuosille 2023–2026
- Liite 3. Vuoden 2022 tulostavoitteiden seurantatiedot

Liite 1. Energiaviraston tulossopimukseen vuosille 2023–2026

ENERGIAVIRASTON TOIMEENPANOSUUNNITELMA VUOSILLE 2023–2026

STRATEGISET TOIMENPITEET

- Aloitamme jalkauttamaan viraston v.2022 valmisteltua uudistunutta strategiaa, jonka tähtäimenä on v.2030
Strategian uudistamisessa on otettu huomioon TEM:n v. 2021 teettämän viraston arvioinnin suositukset, joten strategian toimeenpanon myötä toteutuu myös arvioinnin tulosten toimeenpano
- Arvioimme järjestelmällisesti onnistumistamme viraston perustehtävien toteuttamisessa. Arviointi tehdään ryhmäkohtaisesti asiakas- ja sidosryhmäkyselyllä, joka pitää sisällään myös sisäisen arvioinnin
Analysoimme tulokset, määritämme olennaiset kehittämiskohteet ja aloitamme niiden toteuttamisen
- Kehitämme järjestelmällisesti asiakaspalveluprosessejamme ja tietojärjestelmiämme saadun palautteen ja oman arviomme pohjalta palvelumuotoilun tai vastaavan avulla
- Viemme käytäntöön osaksi arjen työtämme uudelleen suunnitellun ja ohjeistetun riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosessimme
- Jatkamme viraston viestinnän aktiivista kehittämistä, tavoitteena parantaa viraston julkista kuvaa sekä tarjota monipuolisesti ja aktiivisesti tietoa viraston tehtävistä ja onnistumisista niiden toimeenpanossa
- Pidämme kiinni nykyisestä osaavasta henkilöstöstä ja jatkamme onnistuneita rekrytointeja
Viraston resurssien kasvaessa uusien tehtävien myötä, toteutamme rekrytoinnit harkitusti ja tarjoamme urapolkuja myös nykyiselle henkilöstölle
- Jatkamme viraston kannalta olennaisten kyvykkyyksien ja näiden mukaisten osaamistarpeiden määrittelyä
Kehitämme henkilöstön osaamista työssä oppimisen lisäksi muutoinkin järjestelmällisesti ja järjestämme tähän aikaa
Hyödynnämme ulkoisten koulutusten lisäksi myös eOppivaa ja viraston Huippuvirkamies-koulutussarjaa
- Viraston yhdenvertaisuussuunnitelmaa kehitetään viraston ja tulosohtajan yhdenvertaisuusvaltuutetun ohjeen mukaisesti käymän keskustelun pohjalta
- Kehitämme tietojärjestelmäinvestointi-prosessiamme entistä suunnitelmallisempaan, tavoitteelliseen ja tehokkaampaan suuntaan
Investoimme järjestelmäarkkitehtuurin yhteisen teknologiapohjaan (EFAD Stack: AMAT, IRT, DT, Digisign, ServiceCenter, FormFactory, BoilerPlate, APIt)
Jatkamme projektijohtamisen uuden mallimme sisäänajoa
Kehitämme investointilaskentaa
- Viemme käytäntöön määritellyt kehittämiskohdat johtajien ja tiiminvetäjien roolien selkiyttämiseksi

OPERATIIVISET TOIMENPITEET

- Toimeenpanemme puhtaan energian paketin (mm. RED II, EED, EMD ja ETS sekä hallintomallin) ja Älyverkkoforumin sekä REPowerEU-paketin perusteella kansalliseen lainsäädäntöön viedyt uudet tehtävämme
- Vaikutamme lainsäädännön valmisteluvaiheessa hyvissä ajoin siihen, että ehdotettu sääntely on tehokkaasti toimeenpantavissa
Autamme TEM:ä säädösvalmistelussa tarpeen mukaan, viemme työryhmiin tietoa käytännön toimeenpanosta aktiivisesti, teemme aloitteita ym.
Seuraamme sääntelyn kehittymistä myös EU:n tasolla aktiivisesti
Koordinoimme sisäisesti ehdotetun lainsäädännön vaikutuksia viraston toimintaan
- Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:ssä on lueteltu kattavasti lainsäädäntö ja tehtävät, joista vastaamme
Tehtäväkenttämme päivittyy erityisesti lainsäädännön muutosten myötä, mutta erityisesti ilmastopoliitiikan osalta osin myös tulosohtausmenettelyn puitteissa
Uusia tehtäviä eri substanssialueillemme tulee näinä vuosina muun muassa ns. puhtaan energian paketin sekä 55-valmiuspaketin ja REPowerEU-paketin kansallisen toimeenpanon myötä (esim. RED II, EED, EMD, ETS sekä Älyverkkoforum)
- Kehitämme järjestelmällisesti omaa toimintaamme, ja otamme siinä huomioon myös valtiohallinnolle asetetut kehittyvät hallinnolliset vaatimukset sekä v.2022 uudistetun strategian ja osana sitä virastosta v.2021 teetetyn arvioinnin tulokset
- Varmistamme TEM:n ja VM:n kanssa, että virasto saa riittävät resurssit oikea aikaisesti ja oikein mitoitettuna uusien ja muuttuvien tehtäviensä asianmukaiseksi hoitamiseksi

Energiamarkkinat

- Teemme vakiintuneet valvonta- ja edistämistehtävämme asianmukaisesti ja kehitämme niiden toimeenpanoa tarpeen mukaan sekä niiden lisäksi toteutamme ajankohtaiset hankkeet
- Edistämme tehokkaasti toimivia sähkömarkkinoita ja verkkotoimintaa neuvoteltaessa verkkosääntöjen mukaisten päätösten sisällöstä
- Jatkamme maakaasumarkkinaintegraatioon tähtäävää yhteistyötä Baltian maiden kanssa
- Kehitämme SHV:n tietojen valvontaa ja parannamme sen käytettävyyttä kokemusten ja palautteen perusteella
- Määritämme uuden lain mukaisesti tehoreservin määrän ja tarpeen sekä tarvittaessa hankimme kapasiteetin
- Pidämme huolta verkkotoiminnan lupaprosessien tehokkuudesta
- Valmistelemme sähkökriisien varautumissuunnitelmiin liittyviä harjoituksia ja simulaatioita
- Tuemme tarvittaessa TEM:ä eurooppalaisten kaasu- ja vetymarkkinasääntelyn kehittämisessä
- Kehitämme markkinavalvonnan järjestelmiä ja prosesseja vastaamaan lisääntyvää datamäärää
- Edistämme kulutusjoustopuhtautumista sähkömarkkinoilla ja verkkotoiminnassa
- Viimeistelemme VERTTI-tietojärjestelmän kehitysprojektin
- Jatkamme tehokkaasti sähköverkkoyhtiöiden kehittämissuunnitelmien kautta investointien tehokkuusvalvonnan

- Viimeistelemme valvontamenetelmien päivitysprojektin vuosille 2024–2031 ja annamme kaikille verkonhaltijoille niitä koskevat vahvistuspäätökset

Ilmastotoimet

- Teemme vakiintuneet valvonta- ja edistämistehtävämme asianmukaisesti ja kehitämme niiden toimeenpanoa tarpeen mukaan sekä niiden lisäksi toteutamme seuraavat ajankohtaiset hankkeet
- Valmistaudumme EU:n hallintomallin mukaisten raportointien toimeenpanoon ja toteutamme ne sekä muut kv-raportoinnit aikataulussa ja riittävällä laatutasolla
- Viemme FINETS:n, ilmaisjakoFINETS:n ja REKA:n kehitysprojektit loppuun
- Järjestämme infratuen tarjouskilpailuja kestävän kasvun ohjelman (ns. RRF-väline) puitteissa
- Jatkamme kestävyyskriteerien valvonnan toimeenpanon käynnistämistä kiinteiden biomassojen osalta
- Jatkamme jakeluvelvoitelain toimeenpanon käynnistämistä
- Jatkamme teollisuuden sähköistämistuen toimeenpanon käynnistämistä
- Viemme toiminnanharjoittajien jälkivalvontatehtävät osaksi jatkuvia rutiinitehtäviämme
- Kilpailutamme alueellisen energianeuvonnan seuraavan toimeenpanokauden 3+2v
- Ylläpidämme ja kehitämme energiatehokkuussopimuksia keskeisenä EU:n energiansäästötavoitteiden toimeenpanokeinona
- Vaikutamme EU:ssa mm. komission päästökauppaa koskevien säädösten ja ohjeiden sekä EcoD-mu-
kaisten energiatehokkuusvaatimusten valmisteluun

Liite 2. Energiaviraston tulossopimukseen vuosille 2023–2026

ENERGIAVIRASTON RISKIENARVIOINTI POHJAUTUEN TOIMEENPANOSUUNNITELMAAN VUOSILLE 2023–2026

Energiaviraston riskien arviointi on esitetty seuraavassa taulukossa.

Energiaviraston riskienarviointi pohjautuen toimeenpanosuunnitelmaan vuosille 2023-2026

1. Riskien tunnistaminen		
Tavoite/tehtävä, mihin riski vaikuttaa	Epävarmuus: Mikä uhkaa tavoitetta tai tehtävää	Riskin vaikutus: mikä on seuraus, jos kuvattu riski toteutuu?
Viraston uudet tehtävät	Lainsäädännön valmistelu viivästyy tai sääntelyn sisältö muuttuu viime metreillä	Toimeenpano voidaan joutua tekemään liian kiireessä, jolloin laatu ja aikataulu voivat kärsiä - epävarmuus siitä mitä ylipäänsä pitää panna toimeen
	Virasto ei ole ollut mukana tai sitä ei ole kuultu lainsäädännön valmistelussa	Lainsäädäntö ei välttämättä ole tehokkaasti toimeenpantavissa
	Virasto ei saa asianmukaisia lisäresursseja uusien (tai laajenevien, monimutkaisempien) tehtävien toimeenpanoon	Toimeenpano ei ole tarkoituksenmukaista tai pahimmassa tapauksessa sitä pystytään tekemään ollenkaan. Laatu ja aikataulut eivät ole asianmukaisia, jolloin viime kädessä asiakkaat - yritykset ja kansalaiset - kärsivät tästä Henkilöstön jaksaminen ja motivaatio kärsii
Viraston nykyiset tehtävät	Resursseja joudutaan suuntaamaan uusien tehtävien toimeenpanoon, jolloin nykyiset tehtävät kärsivät Toimintaympäristön nopeat edellyttävät uusia painotuksia toimeenpanoon	Toimeenpano ei ole tarkoituksenmukaista tai pahimmassa tapauksessa sitä pystytään tekemään ollenkaan. Laatu ja aikataulut eivät ole asianmukaisia, jolloin viime kädessä asiakkaat - yritykset ja kansalaiset - kärsivät tästä Henkilöstön jaksaminen ja motivaatio kärsii Joidenkin tehtävien toimeenpanoa joudutaan priorisoimaan siten, että ne viivästyvät
Henkilöstö	Työkuorma ja kiire vaikuttavat jaksamiseen ja motivaatioon (ml. toimintaympäristön nopeat muutokset) Henkilöstön nykyisen osaamisen ja viraston tehtävien toimeenpanon jatkossa vaatimien osaamisen välillä on eroa Onko virasto houkutteleva työnantaja? Henkisen pääoman ja osaamisen vuotaminen esim. ministeriöihin tai valvottaviin yrityksiin	Osaamis- ja resurssivaje vaikuttavat työn tehokkuuteen, laatuun ja aikatauluihin » Henkilöstön työhyvinvointi laskee » Viraston asiantuntemukseen syntyy aukkoja, joiden paikkaaminen voi olla hankalaa tai vie pitkän ajan » Viraston valvonta- ja edistämistehtävien asianmukainen toimeenpano vaarantuu
Tietojärjestelmien kehittäminen	Ei ole resursseja toteuttaa tietojärjestelmäprojekteja » omat resurssit järjestelmäkehittämiseen ja projektijohtamiseen tai määrärahat investointeihin ovat riittämättömät Järjestelmänkehittämisen tai projektijohtamisen tai investointien suunnittelun osaaminen ei riitä järjestelmien kehittämiseen	Ei tehdä oikeita asioita, luodaan päällekkäisiä ja harkitsemattomia ratkaisuja, ylläpidon hankaluus ja kalleus, aikataulut eivät pidä, tietojärjestelmät eivät palvele tarkoitustaan » Budjetointi epäonnistuu, budjetti ylittyy, aikataulut eivät pidä, oleellisia ja epäoleennaisia toimintoja ei onnistuta tunnistamaan, tehdään vääriä asioita » Tietojärjestelmät eivät ole tarkoituksenmukaisia eivätkä palvele odotetusti tai niiden käyttöönotto viivästyy » Viraston tehtävien toimeenpanoa ei pystytään tekemään joko ollenkaan tai se on tehotonta » Asiakkaiden tarvitsemat palvelut tai valvonta vaarantuvat tai ovat puutteellisia
Toimintaprosessit	Emme tee asioita tehokkaasti ja olennaiseen keskittyen	Resurssipula pahenee, resursseja käytetään 'väärin asioihin'.
Tietojärjestelmät ja niissä olevat tiedot	Järjestelmät joutuvat 'hakkeroinnin' kohteeksi	Yrityssalaisuudet vaarantuvat Viraston tehtävien toimeenpano vaarantuu
Virasto on arvostettu ja luotettu viranomaisena	Viestinnän resurssit ovat liian vähäiset asianmukaiseen ja monipuoliseen viestintään » Viraston virkamiesviesti ei tavoita poliitikkoja ja asiakkaita (kansalaiset, yritykset) Virasto ei kykene vastaamaan toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin ohjaamalla resursseja / riittävällä osaamisella siten, että muutospaineisiin pystytään vastaamaan	Suuren yleisen mielikuva virastosta ei vastaa viraston toimintaa ja tässä onnistumista ja vaikuttavuutta » Viraston viestit jäävät raflaavia otsikoita tarjoavien, mutta väärän ja suppean kuvan toiminnasta antavien viestien jalkoihin » Luottamus ja arvostus virastoon laskee » Sääntely ei kehity tarkoituksenmukaisesti

Liite 3. Energiaviraston tulossopimukseen vuosille 2023–2026

ENERGIAVIRASTON VUODEN 2022 TULOSTAVOITTEIDEN SEURANTATIEDOT

Energiaviraston vuoden 2022 tulostavoitteiden ensimmäisen vuosipuoliskon seurantatiedot on seuraavassa esitetty siltä osin kuin ne ovat olleet saatavilla.

Tavoite:				
Viraston asianhallintaprosessin digitalisointi		Tavoitteessa edistytty suunnitellusti.		
Mittari:				
Sähköisesti tuotettujen kirjautapahtumien osuus kaikista tapahtumista			Tällä hetkellä ei saatavissa mittarin arvoa, koska siirrytty käyttämään VirastoVahva-järjestelmää	
Tavoite:				
Viraston lupaprosessien sujuvoittaminen	Tavoitteeseen ollaan pääsemässä osittain	Tavoitteen saavuttaminen ei ole edennyt alvan suunnitellulla tavalla, mutta siinä ei ole erityisiä ongelmia.	Verkkolupien käsittelyaika ei ole tavoitteen mukainen Hankelupien käsittelyaika on tavoitteen mukainen Päästö lupien ja päästöjen tarkkailusuunnitelmien käsittelyaika ei ole tavoitteen mukainen Päästö lupien ja tarkkailusuunnitelmien käsittely päästökaupunkauden vaihtumisen johdosta on kesken noin 50 laitoksen osalta. Hakemuksissa on ollut paljon puutteita.	
Mittari:				
Verkkolupien käsittelyaika Hankelupien käsittelyaika Päästö lupien ja päästöjen tarkkailusuunnitelmien käsittelyaika				
Tavoite:				
Energiamarkkinoiden valvonnan taloudellisuus		Tavoitteessa edistytty suunnitellusti.		
Mittari:				
Sähkö- ja maakaasuvalvonnan toimintakulut per sähkön ja maakaasun kulutus			Kulutustiedot eivät vielä ole saatavilla	
Tavoite:				
Ilmastotavoitteiden edistämisen taloudellisuus		Tavoitteessa edistytty suunnitellusti.		
Mittari:				
Päästökaupan hallinnoinnin toimintakustannukset päästökaupan piiriin kuuluvaa laitosta kohden Uusiutuvan energian tuotantotukien			Mittari ei ole sähkön korkean hinnan enää validi, koska tuotantotukia ei makseta	
Tavoite:				
Viraston toiminnan taloudellisuus		Tavoitteessa edistytty suunnitellusti.	Viraston toiminnot on järjestetty tehokkaasti saadun määrärahan puitteissa	
Mittari:				
Momentille 32.01.09 myönnetty nettomääräraha			Määrärahaa on ollut käytössä tulossopimuksessa arvioidun mukaisesti	
Tavoite:				
Henkilöstön määrä ja sen hyvinvoinnin parantaminen	Tavoite on saavutettu	Tavoitteessa edistytty suunnitellusti.	Kokonaistyöttömyys parantunut aiemmasta	Kokonaistyöttömyyden tavoite on totutunut
Mittari:				
Henkilöstövuodet Kokonaistyöttömyys	Kokonaistyöttömyys > 3,9		Toteuma 4,01 (>3,9)	